

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

12 – 13 жовтня 2017 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Видання присвячене

115-річчю Одеської національної академії харчових технологій

**та 5-річчю Навчально-наукового інституту прикладної
економіки і менеджменту ім.Г.Е.Вейнштейна**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 12-13 жовтня 2017р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2017. – 291 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Ангелов Г.В. – д-р філософії, проф., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц., Савенко І.І. – д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 3 від 03.10.2017 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису
Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність
наданих матеріалів

- вимоги до планування і стану комунікацій — вентиляції, водопроводів, електро- та газопостачання, освітлення тощо;
- безпечність води, льоду, пари, допоміжних матеріалів для переробки (обробки) харчових продуктів, предметів та матеріалів, які контактують із харчовими продуктами;
- чистота поверхонь (процедури прибирання, миття і дезінфекції виробничих, допоміжних і побутових приміщень та інших поверхонь);
- здоров'я та гігієна персоналу;
- захист продуктів від сторонніх домішок;
- поводження з відходами виробництва та сміттям, їх збір та видалення з потужності;
- контроль за шкідниками, визначення виду, запобігання їхній появі, засоби профілактики та боротьби;
- зберігання та використання токсичних сполук і речовин;
- специфікації (вимоги) до сировини та контроль за постачальниками;
- зберігання і транспортування;
- контроль за технологічними процесами;
- маркування харчових продуктів та поінформованість споживачів.

Отже, впровадження системи НАССР є необхідним заходом для забезпечення конкурентоспроможності м'ясопереробних підприємств України на внутрішньому та зовнішньому ринках, а здійснити це можна завдяки реалізації таких кроків: 1) створити спеціальну групу співробітників для розробки плану НАССР; 2) забезпечити наявність щонайменше однієї людини на підприємстві, яка пройшла спеціальне навчання із застосування цієї системи; 3) обов'язковою є наявність розроблених програм-передумов системи НАССР.

Література

1. Закон України № 771/97-ВР від 23.12.1997 «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»
2. Постанова Кабінету Міністрів України №667 від 02.09.2015 «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів»
3. Наказ міністерства аграрної політики та продовольства України №590 від 01.10.2012 «Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)»

ПОЛІТИЧНИЙ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Константинова Т.В., асистент

Одеська національна академія харчових технологій

Актуальність дослідження обраної теми обумовлена нестабільною політичною ситуацією в Україні сьогодні, яка впливає на економічний розвиток держави та на соціальні зміни в соціумі. Тому нами було проаналізовано

економічні та політичні похибки та перемоги України на початку XXI століття. Було визначено, що без врахування попередніх помилок неможливо розвиватись надалі соціальним, економічним та політичним шляхом.

Коли Україна у 1991 році стала незалежною державою, громадяни очікували, що найближчим часом держава стане на демократичну стежку вільного ринку та буде повноправним членом європейських та євроатлантичних спільнот. Очікувалось, що найбільша країна, яка була п'ята за чисельністю європейського населення стане членом Європейського Союзу (ЄС), Організації Північноатлантичного договору (НАТО) та Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

На жаль, на протязі більш, ніж 20 років Україна не досягла цих очікувань. Натомість вона розглядається як недосвідчений, іноді як "хвора людина" Європи, і, можливо, навіть є потенційно невдалою державою через свою геополітичну ситуацію, історичний тягар та помилки в інституційному розвитку та політиці.

Слід зазначити, що економічно Україна зросла разом із регіонами. Темпи зростання не були низькими, найважливіше те, що регіони країни відродились після економічно спустошливих 1990-х років і сформувались економічно на нестабільному фундаменті. На протязі багатьох років Росія забезпечувала Україну дешевим газом, а експортні ціни України швидко зростали. Протягом кількох десятиліть Україна, однак, залежала від нафти та газу, що надходить з Росії, практично без витрат. Сьогодні 70 % спожитого газу в країні імпортується. Можливості які покращать торгівельні умови можуть забезпечити в майбутньому економічні показники прибутковості. Слід зазначити, що з 2000-х років українська економічна політика не змогла належним чином використовувати необхідні заходи для покращення розвитку економічних показників у країні та у регіонах в цілому.

Враховуючи всі попередні історичні та політичні похибки, вважаємо, що Україна повинна поліпшити свої умови для покращення зростання зовнішньої торгівельної спроможності - це зумовлено з тим що українські підприємства дуже залежать від експорту продукції. Також, ціни мають бути встановлені на більш реалістичному рівні, і Україна повинна позбутися своєї залежності від зовнішнього фінансування. Країна повинна бути орієнтована не тільки на експорт, а і на внутрішній ринок. Вражаючи корупція стоїть на шляху переходу України до справжнього вільного ринку. Якщо суспільство дійсно прагне до прогресу, уряд повинен заохочувати конкуренцію та боротися з корупцією. Лише тоді Україна зможе розкривати свою економіку для більшої зарубіжної конкуренції та інвестицій і по-справжньому досягти свого потенціалу.

Після отримання незалежності, у 1991 році Україна була однією з найбільших радянських республік. Статистичні дані свідчать, що ВВП України дорівнював лише 1307 дол. США на душу населення. Історично та географічно Україна була аграрною країною – "хлібом", тобто житницею російської імперії. У двадцятому столітті наша країна зазнала низку руйнівних потрясінь: на нашій землі сталися дві світові та одна громадянська війна. Примусова колективізація та сталінська індустріалізація породили величезні збитки і страждання. Німецька окупація під час Другої світової війни принесла безжалісну експлуатацію, а

Голокост знищив єврейське населення. Сталінська чистка, війна та її наслідки витіснили економічно країну і, як висновок, – загинули мільйони людей. Враховуючи історичний досвід, політична спрямованість Хрущова, Брежнєва ... і Горбачова перетворили космополітичну країну у відокремлену радянську республіку.

Слід зауважити, що радянська практика допомогла Україні модернізувати свій гірничо-металургійний комплекс. Її аграрна економіка сильно постраждала від примусової колективізації та прискорення індустріалізації. Україна врешті-решт стала залежною від нафти, мінералів, а пізніше і відносно дешевого газу з Росії. Це перетворило високоякісну, але майже вільну енергію та сировину на перероблені товари, ціни на які на зарубіжних ринках були дуже завищеними порівняно з їх якістю на світовому ринку. Хоча на пострадянському просторі Україна успадкувала порівняно розвинуту інфраструктуру та капітал, але те, що було побудовано, багато в чому тоді не підтримувалося.

Темпи падіння ВВП України у період з 1991-1996 рр. досягли 22,7 %. Країна зазнала гіперінфляцію та виключно величезне падіння виробництва для мирної держави. Офіційний ВВП скоротився майже наполовину з 1990 до 1994 року, і повільний спад тривав протягом десятиліття. Економічне зростання не спостерігалось аж до 2000 року. Дефіцит бюджету дорівнював 14,4 % ВВП, що є надзвичайно великим. Переважає бартер і використання сурогатних грошей та іноземних валют. Україна запровадила суверенну валюту – гривню, але її було мало використано. Тіньова економіка зросла і компенсувала невідому частку економічного колапсу.

Але вже з 2000-х років ми бачимо великі зміни в українській економіці. Між 2001 та 2008 роками економіка України значно зросла завдяки багатьом великим “капіталістам” України, а саме, олігархам – це колишні промислові менеджери колишнього радянського періоду, які успішно розвивалися під час приватизації. Їх багатство спочатку було засновано на традиційній, простій формулі: конвертувати дешеву енергію та сировину в метали та виробничі товари. Шість найбагатших українців – це металургійні магнати. Олігархи, насправді, були, напевно, найкращими власниками вітчизняного ринку з точки зору підвищення продуктивності. Держава була б нефункціональним власником, якщо б не виникло великих інституційних інвесторів, і не було б великої кількості дрібних інвесторів.

З 2000 по 2007 рр. реальне зростання економіки в Україні становило 7,4 % і, таким чином, було дуже схожим з російським. В обох країнах це зростання було обумовлено внутрішнім попитом: орієнтацією на споживання, структурними змінами та фінансовим розвитком. В Україні внутрішній попит в постійних цінах збільшувався майже на 15 % щорічно. Це було підтримано експансіоністською циклічною фіскальною політикою, яка зазвичай керувалася популізмом для отримання короткострокової політичної вигоди.

Крім того, промислові потужності, які залишилися вільними в 1990-х роках, були введені в експлуатацію, надходження капіталу зросли після 2005 року, а зростання кредитів підштовхувалося зовнішніми запозиченнями. З точки зору ринків, у 2000 році ЄС вже був найбільшим, купуючи майже третину українського

експорту. За ним були Росія та Азія, які разом склали 55% експорту. Швидко зростаюча азіатська економіка є основним споживачем української металургійної продукції, а показник експорту нафти і газу для Росії є низьким, ніж в українському експорті.

Історії успіху українського експорту, який оцінюється за індексом Баласса, складаються з залізничного устаткування (на яке є великий попит в Росії), продукції чорної металургії, мінеральних добрив, тваринних олій та олійних насінь. Агробізнес базується на використанні чорнозему України, найбільш благодатного сільськогосподарського ґрунту в світі. Завдяки розвитку експлуатації цієї чорноземної землі, деякі найбагатші люди в Україні зробили свої капітали. Земля буде об'єктом наступного захоплення майна, якщо мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення буде скасовано. Тим не менш, український агробізнес спрямований на масове виробництво основних зернових (і курей), що все більше затребувані сусідніми європейськими споживачами.

Вважаємо, щоб змінити ситуацію, Україна потребує політичного лідерства. Політична нестабільність залишає мало місця для довгострокової цілеспрямованої політики. Неможливо передбачити політичне майбутнє країни, але, припускаючи навіть помірне посилення усе більш авторитарного та нестабільного режиму президента, в найближчі роки є доцільним зосередитись на необхідних економічних змінах.

Європа, США та євроатлантична спільнота продовжуватимуть співпрацювати з Україною. Але мудрість починається з визнання фактів, і те, що численні реформи призвели до руйнівних тенденцій в економіці та суспільстві є фактом. Майбутнє – в українських руках, а не в чужих, західних чи східних. Україна починається з кожного з нас і тільки ми, разом, можемо вплинути на історичний, політичний та економічний хід.

ПРАКСЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА

Корсікова Н.М., к.е.н, доц.
Одеська національна академія харчових технологій

На початку ХХІ ст. ми стаємо свідками потужних деструктивних процесів, що охоплюють як соціальну, так і природну сфери. Необхідність боротьби з цими негативними процесами зумовлює підвищення уваги до проблеми організації ефективної діяльності. Така необхідність виникає саме під час серйозних криз, коли значною мірою зростає напруженість праці, що особливо торкається саме роботи менеджерів, бо їх основна роль - це прийняття ефективних управлінських рішень. В умовах глобальної невизначеності, мінливості, складності менеджер змушений шукати нові ефективні підходи щодо раціональної організації як своєї діяльності, так і своїх підлеглих.

Основи наукової організації праці й сучасного тайм-менеджменту були закладені ще задовго до формування науки самоменеджмент виходом у світ в

41. АНАЛІЗ РИНКУ ХЛІБА І ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ УКРАЇНИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ 122
Лобоцька Л.Л., Матвійчук О.В.
42. СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ 125
Ощепков О.П., Магденко С.О.
43. БЕЗПЕЧНІСТЬ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ 127
Дьяченко Ю.В.
44. ПОЛІТИЧНИЙ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ 129
Константинова Т.В.
45. ПРАКСЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА 132
Корсікова Н.М.
46. РАЗВИТИЕ ВИНODEЛЬЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕМЕНЧИВОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СРЕДЫ 136
Шалимо В.Г.
47. УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ СФЕРЫ 138
Мартыновский В. С.
48. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ 139
Мужайло В.Д., Кривоногова І.Г.
49. ОЦІНКА ДОВГОСТРОКОВИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ 141
Шалений В.А.
50. АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ ХАРЧОВОГО БІЗНЕСУ В РИНКОВИХ УМОВАХ 146
Ліпова О.Л.
51. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ 147
Скляр Л.Б.
52. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ 151
Іванченкова Л.В.
53. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-ІДЕЇ ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ В УКРАЇНІ 153
Колесник В.І., Вігуржинська С. Ю.
54. ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ 155
Мартинюк О.М.
55. МАРКЕТИНГОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ ВИВЕДЕННЯ НА РИНОК ІННОВАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ 158
Голодонюк О.М., Мільчева В.В.
56. АНАЛІЗ РИНКУ ГАСТРОНОМІЧНИХ ФЕСТИВАЛЕЙ В ОДЕСІ 162
Сорокіна А.Г.
57. УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ КАР'ЄРОЮ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ НОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН 164
Козак К.Б.
58. КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ 166
Кулаковська Т.А.
59. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНОЮ КУЛЬТУРОЮ ЯК ЗАСІБ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ 168
Удовиця О.Ф.
60. ТРАНСПОРТНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ В ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ. Дроздова В.А. 170